

What is Kiddush? (The Answer May Surprise You)

Freehof Institute of Progressive Halakhah

12-Minute Shiur #3

1 Exodus 20:8

2 זְכוֹר אֶת-יְמֵי הַשַּׁבָּת לְקַדְשׁוֹ :

3
4 Remember the Sabbath day, to sanctify it.

5
6
7 B. P'sahim 106a

8
9 זכור את יום השבת לקדשו - זוכרהו על היין בכניסתו.
10 אין לי אלא בלילה, ביום מנין? תלמוד לומר זכור את יום השבת.

11
12 “Remember the Sabbath day, to sanctify it” - remember/mention it over wine at its
13 beginning.

- 14 - This informs us only about *kiddush* in the evening. Where do we learn the
15 requirement to remember/mention Shabbat during the day (i.e., the noon meal)?
16 - The text says: “Remember the Sabbath *day*.”

17
18
19
20 Rambam, Mishneh Torah, Hilkhot Shabbat, ch. 29, halakhah 2

21
22 וזה הוא נוסח קידוש היום : ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו ורצה בנו
23 ושבת קדשו באהבה וברצון הנחילנו זכרון למעשה בראשית תחלה למקראי קדש זכר ליציאת
24 מצרים כי בנו בחרת ואותנו קדשת מכל העמים ושבת קדשך באהבה וברצון הנחלתנו **ברוך**
25 **אתה ה' מקדש השבת.**

26 This is the text (*nusah*) of *kiddush*...

27
28
29 Rambam ad loc., halakhah 10

30
31 ומצוה לברך על היין ביום השבת קודם שיסעוד סעודה שניה, וזה הוא הנקרא קידושא רבא,
32 מברך בורא פרי הגפן בלבד ושותה ואחר כך יטול ידיו ויסעוד

33
34 It is a *mitzvah* to recite the blessing over wine on Shabbat during the day before eating
35 the second meal (lunch). This is called *kiddusha raba*, the “great *kiddush*”: you recite
36 *borei p'ri hagafen* with no other *b'rakhah*, drink the wine, wash your hands, and eat.

37

38 B. P'sahim 101a

אין קידוש אלא במקום סעודה.

39

40
41 *Kiddush* must be recited where one eats the festive meal.

42

43 Rashi ad loc.

44

אין קידוש אלא במקום סעודה - ואם קידש ולא סעד לא יצא ידי קידוש

46

47 If one recites *kiddush* and does not eat (at that place), one has not fulfilled the obligation.

48

49

50 Rambam, ad loc., halakhah 1

51

52 מצות עשה מן התורה לקדש את יום השבת בדברים שנאמר זכור את יום השבת לקדשו, כלומר
53 זכרהו זכירת שבח וקידוש.

54

55 It is a positive *mitzvah* of the Torah to sanctify Shabbat with words: "Remember the
56 Sabbath day, to sanctify it"- that is to say, remember it with a statement of praise and
57 sanctification.

58

59

60 Rambam, ad loc., halakhah 6

61

מדברי סופרים לקדש על היין ולהבדיל על היין.

63

64 It is a Rabbinic ordinance (*midivrei sof'rim = mid'rabanan*) to recite *kiddush* and
65 *havdalah* over wine.

66

67

68 אסמכתא - *Asmakhta*. The halakhic midrash serves as a rhetorical device but does not regard it
69 as the real source of the *halakhah*.

70

71

72 Magen Avraham, Orah Hayyim 271, n. 1

73

74 ונ"ל דמדאורי"י בקידוש שאמר בתפלי' סגי דקרא כתיב זכור את יום השבת והרי זכר אותו!
75 וקידוש במקום סעוד' רבנן תקנוהו.

76

77 It seems to me that according to the standard set down by the Torah (*mid'oraita*) the
78 *kiddush* that one recites in the Shabbat evening *t'filah* suffices to fulfill the *mitzvah*. For
79 the verse says "Remember/mention the Sabbath day," and one has already mentioned it
80 (in the prayer)! As for the *kiddush* we recite at the meal - that's a Rabbinic ordinance.

81

82 Mishnah B'rurah, Orah Hayyim 271, n. 2

83

84 קי"ל דמצות צריכות כונה לצאת בעשיית המצוה. ומסתמא אין מדרך העולם לכוין
85 לצאת את המ"ע דזכור בתפלה, כיון שיש לו יין או פת ויכול לקדש עליהן אח"כ בברכה
86 כדין. וטוב יותר שיצא אז המ"ע דאורייתא משיצא עתה ויהיה בלא כוס ושלא במקום
87 סעודה.

88

89 We hold that, in order to fulfill a *mitzvah*, one must have the intention (*kavanah*) to fulfill
90 it at the time of its performance. And generally, people don't intend to fulfill the positive
91 commandment "Remember the Sabbath day" during the Shabbat evening *t'filah*, given
92 that one can do so properly over wine at the meal. And it is preferable to fulfill the
93 *mitzvah* of the Torah at that time rather than during the *t'filah*, when there is neither wine
94 nor meal.